

1. Czy można umrzeć ze strachu? – Śmierć urzędnika Antoniego Czechowa

a. 1. Cele lekcji

i. a) Wiadomości

Uczeń:

- zna cechy groteski,
- zna zasady pracy w grupie,
- rozumie zasady rozwiązywania problemów metodą drzewka decyzyjnego.

ii. b) Umiejętności

Uczeń:

- potrafi wyszukiwać w utworze elementy groteskowych,
- potrafi określać cechy charakteru głównego bohatera,
- potrafi rozwiązywać problemy w sposób twórczy,
- rozwija sprawność umysłową, kreatywność, przełamuje opory przed przedstawieniem własnych pomysłów,
- potrafi wcielać się w rolę,
- potrafi zredagować zaproszenie teatralne,
- stosuje zasady pracy w grupie.

b. 2. Metoda i forma pracy

Drzewko decyzyjne, praca w grupach, wcielanie się w rolę, praca z tekstem

c. 3. Środki dydaktyczne

Karta pracy ucznia dotycząca elementów groteskowych w utworze (załącznik 1)

Schemat drzewka decyzyjnego (załącznik 2)

Mapa skojarzeń do określania cech charakteru bohatera (załącznik 3)

d. 4. Przebieg lekcji

i. a) Faza przygotowawcza

1. Nauczyciel zapoznaje uczniów z tematem lekcji i uświadamia im cele zajęć.
2. Uczniowie przedstawiają inscenizację nowelki. (Zadanie to mieli przygotować w ramach pracy domowej). Prezentują również plakaty zapraszające na ich sztukę (była to również forma pracy

domowej zadanej przez nauczyciela wcześniej). Do zadania zostali wybrani chętni uczniowie, 3 osoby miały brać udział w przedstawieniu scenki – Czerwiakow, dyrektor, żona Czerwiakowa, dwie osoby przygotowały plakat z zaproszeniem na przedstawienie. Uczniowie dostali odpowiednie wskazówki dotyczące zadania.

ii. b) Faza realizacyjna

1. Uczniowie zastanawiają się, czy tekst Czechowa można zaliczyć do groteski. Uczniowie szukają w utworze Czechowa elementów groteski. Jeżeli nie ma jakiejś cechy, stawiają minus lub wpisują słowo *brak* na karcie pracy ucznia. Wniosek z ćwiczenia to stwierdzenie, że tekst zawiera jedynie wybrane elementy groteski (załącznik 1).
2. Uczniowie zostają podzieleni na grupy. W każdej grupie zostaje wybrany lider, sprawozdawca i sekretarz. Wszystkie zespoły dostają jednakowy problem do przeanalizowania i przedyskutowania. Uczniowie rozwiązują go przy pomocy schematu drzewka decyzyjnego. Sytuacja, z jaką będą się zmagać uczniowie, zostaje zapisana na tablicy: *Czerwiakow boi się stracić pracę*. Następnie grupy zastanawiają się, jakie mogą być propozycje rozwiązań zaistniałej sytuacji, wspólnie ustalają dwa najefektywniejsze i najszybsze. Kolejnym etapem pracy grup jest analiza skutków (pozytywnych i negatywnych) zaproponowanych rozwiązań, czyli poszukiwanie argumentów *za* i *przeciw* dla każdego rozwiązania. Pozytywne i negatywne skutki są zapisywane na schemacie drzewka. Ostatnim etapem jest ustalenie celów i wartości wybranego rozwiązania. Po wykonaniu plakatu każda grupa przedstawia wyniki swojej pracy. Inni włączają się do dyskusji nad wynikami pracy grup (załącznik 2).

iii. c) Faza podsumowująca

Uczniowie określają charakter Czerwiakowa: bez przebojowości, przerost ambicji, bał się utraty pracy z błahego powodu, żył w ciągłym napięciu emocjonalnym, słaby psychicznie, zakompleksiony. Dzięki dyskusji nad postacią Czerwiakowa uczniowie wyciągają wnioski na temat przyczyn śmierci urzędnika (załącznik 3).

e. 5. Bibliografia

1. Brudnik E., Moszyńska A., Owczarska B., *Ja i mój uczeń pracujemy aktywnie. Przewodnik po metodach aktywizujących*, SFS, Kielce 2000.
2. Czechow A., *Śmierć urzędnika*, Greg, Kraków 2001.
3. <http://www.gifownik.pl/cliparty.php>

f. 6. Załączniki

i. a) Karta pracy ucznia

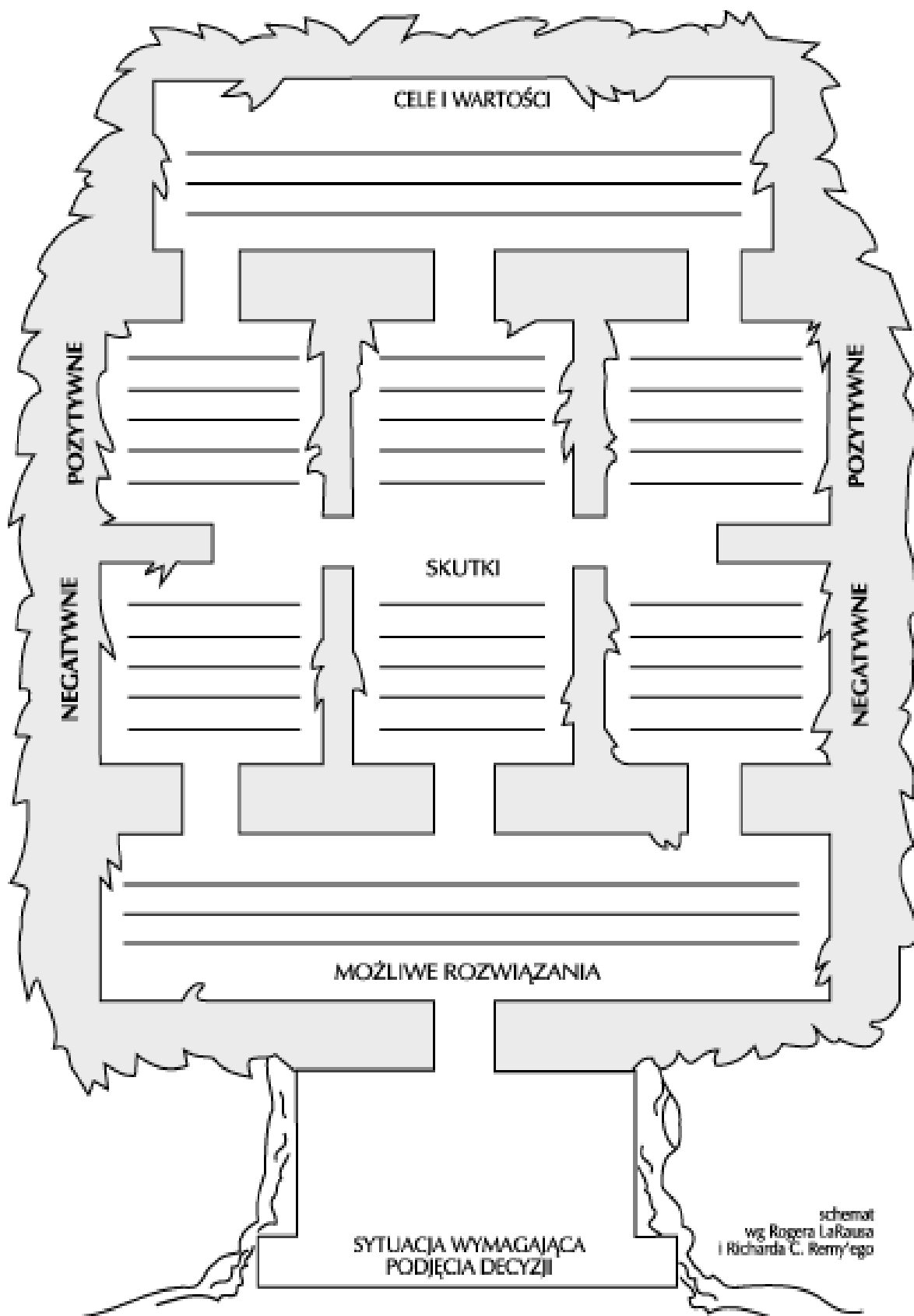
Załącznik 1.

Podaj przykłady na występowanie w utworze elementów groteskowych	
Elementy kontrastowe	
Elementy absurdalne	

Deformacja świata	
Komizm	
Elementy zaskoczenia	
Karykaturalne sytuacje, postaci	

ii. b) Schemat drzewka decyzyjnego

Załącznik 2.

iii. c) Mapa skojarzeń do określania cech charakteru bohatera

Załącznik 3.

<http://www.gifownik.pl/>

iv. d) Zadanie domowe

Napisz mowę obronną Czerwiakowa.

Wskazówki:

1. Pisz w 1 osobie liczby pojedynczej.
2. Powołaj ludzi na świadków.
3. Pamiętaj o słownictwie typu: *Wysoki Sądzie, Ławo Przysięgłych*.
4. Ułóż mowę końcową.
5. Odwołuj się do sumień zebranych.

g. 7. Czas trwania lekcji

45 minut

h. 8. Uwagi do scenariusza

brak